

גיליון מס' 335 פרשת בהעלותך
תשע"ט שנה שביעית

גליון זה יו"ל לזכות ידידנו
שיראה ברכה והצלחה בכל
העניינים

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

"בהעלתך וגו'" (ה, ב)

יש בפרשה זו ד"פ מנורה ב' מלאין וב' חסרין, וי"ל דהנה המנורה שעשה משה היתה קיימת בבית ראשון כמ"ש במנחות צ"ח ב' ובשעת החורבן נטלוהו כשדים לבבל כמפורש בסוף ירמ' ומסתמא החזירוהו כשבנו בית שני כמבואר בעזרא שהחזירו את כל כלי ביהמ"ק שהורידו לבבל והי' קיים עד ימי יונים שאז כנראה טמאוהו והשתמשו בו ונפסל מהקרבה כמ"ש בע"ז נ"ב ב' גבי מזבח, ולכן כשנצחו בית חשמונאי עשו מנורה חדשה כמ"ש במנחות כ"ח ב' שבת חשמונאי עשו מנורה משפודין של מתכת (שכשר בדיעבד) העשירו עשאום של כסף חזרו והעשירו עשאום של זהב וזה נשאר עד חורבן בית שני נמצא שישראל עשו ד' מנורות שנים של זהב כדן ושנים שכשרין רק בדיעבד וי"ל דנגדן כתיב ד"פ מנורה שנים מלאין ושנים חסרין.

"ככה תעשה ללוים במשמרותם" (ה, כו)

מכאן מוכח שהלוים נחלקו למשמרות ומש"כ הרמב"ם פ"ג מכה"מ ה"ט ששמואל ודוד חלקום לכ"ד משמרות אין הכונה שקודם לא היו נחלקים אלא קודם לא נחלקו לכ"ד אלא כפי הצורך ושמואל ודוד חלקום לכ"ד וכמש"כ הרמב"ם גבי כהנים שם בפ"ד ה"ג שמ"ר חילקם לח' ושמואל ודוד חילקום לכ"ד ומה שלא כתב הרמב"ם כאן כן משום שלא ידוע איך מ"ר חילקם. (טעמא דקרא)

הודעה ובקשה

לאחר שאזלה במהרה
מהדורת הספר 'חסד
לאלפים', עומדים
אנחנו לפני הדפסת
מהדורה נוספת לרבים
המבקשים,

פונים אנו למי שיש
תחת ידו תיקונים או
הערות שיעביר
בהקדם,

כדי שנוכל להפיצו שוב
במחיר המוזל נבקש
ממי שיכול להיות
שותף בהוצאות הדפוס
לסבסוד המהדורה
לזיכוי הרבים.

ב"ה זכינו למצוא את
קברו של המחבר זי"ע
ועלה בידנו לחדש
ולשפץ את מצבת
קבורתו הישנה, וזאת
ע"י תרומה שקבלנו
עבור זה, וזכות זו
תעמוד לתורם שיהא
למליץ יושר עבורם
ועבור משפחתם.

עלי שי"ח

"כיצד מקרבין (א)"

בימים אחרונים נכנסו אל מעונו של רבינו שליט"א, קבוצת פעילים העוסקים בקירוב רחוקים. במסגרת הפעילות הם מקימים מסגרות שונות לבחורים הרחוקים משמירת המצוות, ומשתדלים לקרב אותם על ידי מסגרת בוקר, או ערב או סוף שבוע (כמובן לפי הביקוש). כידוע, בתקופתנו הנסיון קשה וזר, כי היצר הרע מלך זקן וחכם מפיל רשת מתוחכמת לכל צעיר, והנסיונות האורבים לפתחו של כל אחד הם נוראיים. עם זאת, באופן בלתי מובן ומתקבל על הדעת, דווקא בתקופה הזו, ודווקא הרבה מאותם אלו שנפלו ברשתו של היצר ועברו עבירות, דווקא הם מתוך שערי הטומאה בו הם נמצאים, מרגישים את הריקנות ואת חוסר הסיפוק שמביא תאוות העולם, והם מבקשים לטעום מטעם החיים, מקדושת המצוות ומנועם התורה.

מכיון שבדרך כלל אותם נערים מתקשים להקדיש זמן רב לקיום התורה והמצוות, כל ארגוני ופעילי הקירוב מחפשים את נוסחת הזהב, מהי הדרך הנכונה למשוך אותם יותר זמן לבית המדרש, ולנצל במקסימום את הזמן בו הם קשובים לדברי התורה.

פעילי החינוך שאלו כמה שאלות, ואנו נביא בודדים על קצה המזלג.

בראשונה הם שאלו - כל בחור או איש שמגיע להתחזק, מגיע עם רמה אחרת של יראת שמים. אין בהם שום ים חזקים יותר וחלשים פחות, איך ניתן למסור שיעור משותף לכולם, ואולי לחלק את המשתתפים לדרגות שונות? רבינו סירב לרעיון ומיד אמר, תמסרו להם שיעור בגמרא, וכדאי להתחיל במסכת ברכות, זה שווה לכולם והכל יתעלו מזה.

השאלה הבאה עסקה, כמובן, בצורת הלימוד: האם ללמוד איתם כמו בני תורה, מתוך גמרא שורה אחרי שורה, או להסביר להם רק את כללות הנושא, 'לספר' להם על התוכן של הגמרא? מדובר כמובן בכאלה שהגמרא זר להם לגמרי, תשובת רבינו: ללמד אותם כמו ילד רך, מתוך הגמרא, מילה אחרי מילה.

בשלב זה השיחה עסקה בשיחות המוסר. הפעילים שאלו אם נכון לספר להם על עונשי הגיהנום, על היסורים שעתידיים לבוא על החוטאים, או לספר רק על נעימות הגן עדן, על שכרם של עושי רצון ה', תשובה: לא לפרט לא על זה ולא על זה, רק לדבר על סוד מרע ועשה טוב באופן כללי. מבלי לפרט מידי (עיי' רמב"ם פ"י מתשובה ה"ה).

מחמת קוצר היריעה המשיך הדברים יובאו כאן בשבוע הבא אי"ה.

בברכת שבת טובה
31 חק 81608

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

עלי הדף

בגדר דין מעשר בהמה

בכורות נ"ג א' מתני' מעשר בהמה נוהג בחדש ובישן ואינן מתעשרין מזה על זה, ולק' (ע"ב) יליף לה מדכתיב עשר תעשר בב' מעשרות הכתוב מדבר א' מע"ב וא' מעשר דגן ומקיש מע"ב למעשר דגן מה מעשר דגן מחדש על הישן לא אף מע"ב מחדש על הישן לא. וכ' הרמב"ם פ"ז מבכורות ה"ה ויראה לי שאם עישר בהמה משנה על שנה הר"ז מעשר מפני חומרת קדשים שהרי לא הקפידה תורה על מעשר בהמה בפירוש שיהיה שנה שנה עכ"ל, וצ"ע מנ"ל דבדיעבד הר"ז מעשר הא ילפי' לה ממעשר דגן והתם אף בדיעבד לא חייל כמ"ש הר"מ בפ"ה מתרומות ה"א, ועוד מהו שכ' שהרי לא הקפידה תורה הא איכא הקישא. ונראה דהנה במע"ב תרי דיני אית בה חדא מצד דין קדשים שבו שכך קבעה תורה שא' מי' הוא קרבן מע"ב ועוד אית ביה שדינו כמעשר דגן וזה ילפי' מהקישא דעשר תעשר, ולפ"ז י"ל דמההיקש ילפי' דרק לכת' לא יפריש משנה על חברתה כמו במעשר דגן אבל בדיעבד כשעבר והפריש אע"ג דמצד דין המעשר שבה אי"צ לחול אפי' בדיעבד מ"מ חל עליה קדושת מע"ב מצד דין הקדשים שבה דבקדשים ק"ל דבעי' שנה עליו הכתוב לעכב וכל שלא שנה לעכב חייל בדיעבד, וזהו מ"ש הר"מ ויראה לי כו' הר"ז מעשר מפני חומרת הקדשים שהרי לא הקפידה וכו' והיינו שלמד כן מסברא דכיון דלא שנה עליו הכתוב הר"ז מעשר מצד דין הקדשים שבה וכש"נ.

(טעמא דקרא פר' בהקתי ד"ה וכל עי"ש)

מעוניי הפרשה

"והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה"

ז' אדר ב' תשס"ג. אמר לי רבנו היום בבוקר: אחד שלח לי מכתב, ועניתי לו תשובה ושוב כתב לי שתשובתי אינה נכונה, וכתבתי לו שטעיתי. ושוב ביקשני להדפיס את כל המכתבים ששלח אלי ורצה להדפיס גם את הנ"ל ואמרתי לו כיון שטעיתי למה לך להדפיס זאת, ושוב התחרטתי ואמרתי לו שידפיס את זה גם כן, אדרבא, שיראו שטעיתי ועל ידי זה יידעו שלא יסמכו עלי למעשה.

תמוז ע"א היום בבוקר היו אצל רבנו, אבא עם שלשה ילדים. רבנו שאל מה הם רוצים, ואמרתי הם מתגוררים בירושלים ובאו במיוחד לתפילת הנץ, כי אצלם חוטפים אפיקומן, ואבא שלהם שאל אותם מה הם רוצים, ובקשו: שיקח אותם לברכה לרבנו, וגם לשאול את רבנו כיצד גדלים ר' חיים קנייבסקי? חיך רבנו ואמר: עם ללמוד בהתמדה. ובירכם.

רש"י: "ויעש כן אהרן" - להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. "ויעש כן אהרן" להגיד שבחו שלא שינה, שאלתי את רבנו מה הרבותא? שבחו הוא גם מה שלא היה עם עצבים = נערוון כביכול מחמת גודל המצוה והאחריות. והגרא"ל אמר לי: הוא מוזכר לשבח שעשה כציווי, ולא עשה יותר טוב. שאלתי. שלמה המלך אמר בקהלת פרק ז' "אל תהי צדיק הרבה" ו"אל תרשע הרבה", מה יותר גרוע? אל תצדק הרבה, כי התצדק הרבה יכול יותר להחריב. (ואמר ר"מ סמוטני בשם רבנו יחזקאל סרנא זצ"ל, 'אל תצדק הרבה' גרע טפי, כיון שמעולם לא ראה שאדם יעשה תשובה על כך).

(כל משאלותיך)

יפה מראה

וזה מעשה המנרה (ח' ד')

בכל שנה בימי החנוכה, מדליק רבינו את הנרות מתוך חנוכיה קטנה מפך, עתיקת יומין, אותה קיבל במתנה אחרי נישואיו, מסב רעיתו, הגה"צ רבי אריה לוי זצ"ל.

באחד הימים בחנוכה הזדמן לביתו גביר ידוע, והבחין בחנוכיה העתיקה, ומיד הציע בנדבת לבו להביא חנוכיה עשויה מזהב טהור, מפוארת ונאה לכבודה של מצוה, אך רבינו סירב. האיש התפלא, הלא יש מעלה מיוחדת להדליק בחנוכיה נאה ויפה, 'זה קלי ואנוהו', ומאי שנא מכל המצוות בהם אנו מהדרים מאוד ומשתדלים לפאר ככל האפשר, אך שום טענה לא הואילה ורבינו סירב. [במקרה אחר, הביא גביר מקורב חנוכיה מהודרת במתנה לרבינו שידליק בה, אך רבינו לא רצה וכנ"ל וכדי שלא לצערו הניח לרבנית ע"ה שתדליק גם היא בחלון, ואין כאן המקום לזה].

ושאלו, אך רבינו לא ביאר את טעמו מדוע לא העדיף להדר במצות זה קלי ואנוהו. והיה נראה מדבריו כי רוצה בזה לכבד ולשמח את רעייתו הרבנית ע"ה ולהראות כמה הוא נהנה מהמתנה שקיבל, ואף כיום שכבר נפטרה לא רוצה לשנות ממה שעשה כל השנים.

כל החנוכה שמורות ©

בתמונה:

רבינו כשהוא מביט בחנוכית פך העתיקה, בה מדליק כל שנה בימי החנוכה (והונחה על שולחנו בימי החנוכה, נר שני, לצורך שאלה הלכתית)

תיקון: בשבוע שעבר הובאה כאן תמונה ובה נרשם בטעות מקום הצילום, התמונה צולמה בעיר צפת בבית משפחת ליברמן שזכו במשך כעשר שנים לארח בביתם את רבינו בימי בין הזמנים בחודש אב.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310